

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/38/2024
Identifikačné číslo spisu:	3223010044
Dátum vydania rozhodnutia:	04.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3223010044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného V. Y., pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. júna 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného V. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 5. októbra 2023, sp. zn. 3To/72/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. Y. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej tiež „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. júla 2023, sp. zn. BN-6T/13/2023, uznal obvineného V. Y. vinným zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 21. októbra 2022 v čase medzi 21:30 hod. a 22:30 hod. vošiel do panelového bytového domu súpisné číslo XXX/XX v H. T. H., ulica Y. T., následne vošiel do bytu nachádzajúceho sa na prízemí predmetného bytového domu za účelom návštevy svojich rodinných príslušníkov, pričom pri návšteve bytu zistil, že sa tam nachádza len jeho neter maloletá C.. M., narodená X. Z. XXXX, následne sa presunul do detskej izby, kde na posteľnom matraci spala mal. C.. M. nar. X. Z. XXXX, podišiel ku nej a začal ju ohmatávať po jej tele, vrátane pohlavných orgánov, na čo sa mal. C.. M. nar. X. Z. XXXX zobudila a opýtala sa ho, čo to robí, či sa nehanbí, nech ju pustí a prestane, následne maloletej C.. M. nar. XX. Z. XXXX za použitia násilia a bez jej súhlasu chytil rukou ústa a druhou rukou jej vyzliekol nohavice a nohavičky, ktoré mala v tom čase na sebe oblečené a vníkol jej do pošvy svojím pohlavným orgánom, a to minimálne dvakrát, pričom maloletá C.. M. nar. X. Z. XXXX sa po celý čas uvedenému konaniu obžalovaného snažila aktívne zabrániť, tak, že sa fyzicky bránila a kričala, čo sa jej však nepodarilo, čím obžalovaný s maloletou C.. M. nar. 4. Z. XXXX vykonal súlož s vyvrcholením, pričom tohto skutku sa dopustil napriek tomu, že bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/143/2006 z 25. mája 2007, právoplatným 25. mája 2007 pre spolupáchateľstvom spáchaný trestný čin výtržníctva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona ku § 202 ods. 1 Trestného zákona číslo 140/1961

Zb. účinného v čase spáchania skutku, spolupáchateľstvom spáchaný pokračujúci zločin lúpeže podľa § 20 ku § 188 ods. 1 Trestného zákona, zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dva roky a šesť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu pre mladistvých, ktorý trest vykonal 8. apríla 2012 a napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/82/2011 z 24. januára 2012, právoplatným 24. januára 2012 odsúdený pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia, ktorý vykonal 29. septembra 2017.

Okresný súd uložil obvinenému podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 47 ods. 2 Trestného zákona bez splnenia podmienky uvedenej v ustanovení § 47 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s použitím § 37 písm. m) Trestného zákona, aplikáciou § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 odsek 2 písm. b) Trestného zákona obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní tri roky.

Podľa § 77 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona prvostupňový súd uložil obvinenému v rámci výkonu ochranného dohľadu po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- povinnosť osobne sa hlásiť jedenkrát za každé dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste bydliska obvineného, pričom prvýkrát je tak povinný urobiť do dvoch pracovných dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody,
- povinnosť vopred oznamovať probačnému a mediačnému úradníkovi vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediačný úradník vopred informovaný,
- obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- povinnosť podrobiť sa na vyzvanie súdu alebo príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky skúške na alkohol za účelom kontroly dodržiavania zákazu jeho požívania,
- obmedzenie spočívajúce v zákaze priblížiť sa k poškodenej C.. M., nar. XX. Z. XXXX, aktuálne trvale bytom H. T. H. na vzdialenosť menšiu ako 10 (desať) metrov s výnimkou úradného styku (napr. styk pred súdom alebo inými orgánmi verejnej moci).

Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 5. októbra 2023, sp. zn. 3To/72/2023, podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného a prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne podal obvinený V. Y.Á. dovolanie prostredníctvom ustanoveného obhajcu písomným podaním z 13. februára 2024, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania uviedol, že jediným priamym dôkazom svedčiacim proti nemu bola výpoveď poškodenej. Aj napriek tomu, že obvinený navrhoval jej výsluch v prítomnosti svojho obhajcu, nebolo mu vyhovené a na hlavnom pojednávaní bol prehratý len obrazovo - zvukový záznam z výsluchu poškodenej z 26. októbra 2022. Takýmto spôsobom mu nebolo umožnené viesť kontradiktórny výsluch, čím bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, keďže sa nemohol voči nepravdivým tvrdeniam brániť. Z výsluchu svedkyne MUDr. U. Z. na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že poškodená nemala poškodenú panenskú blanu. Je zrejmé, že nemohlo dôjsť k súloži a nebol teda naplnený základný definíčný znak súlože, pričom skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia.

Vychádzajúc z toho, že nedošlo k vykonaniu súlože, môže byť skutok právne kvalifikovaný nanajvýš ako pokus trestného činu bez možnosti aplikácie ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, čo znamená, že uložený trest je nezákonný.

Obvinený ďalej uviedol, že súd aplikoval ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona bez toho, aby na to bola splnená podmienka existencie predchádzajúcich odsúdení, na ktoré sa prihliada. Súd prihliadol na predchádzajúce odsúdenia obvineného a to rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 25. mája 2007, sp. zn. 6T/43/2006 pre skutok, ktorého sa dopustil ako mladistvý. V súvislosti s týmto odsúdením obvinený poukázal na § 121 ods. 2 Trestného zákona, ktorý ukladá súdu povinnosť aj bez návrhu rozhodnúť o zahladení odsúdenia, a to po výkone trestu odňatia slobody. Napriek tomu, že tento trest obvinený vykonal dňa 8. apríla 2012 súd bez zbytočného odkladu po výkone trestu jeho odsúdenie nezahladil. Túto otázku mal súd vyriešiť ako otázku predbežnú. Ak by sa neprihliadalo na toto odsúdenie, mohol mu súd uložiť trest bez použitia § 47 ods. 2 Trestného zákona.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že bol porušený zákon v jeho neprospech. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť, ako aj všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal prvostupňovému súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bánovce nad Bebravou (ďalej len „prokurátor“) sa vyjadril k dovolaniu obvineného podaním z 5. apríla 2024 a uviedol, že rozsudok okresného súdu je vo všetkých svojich výrokoch zákonný a opodstatnený. Taktiež konanie predchádzajúce vydaniu rozhodnutia prvostupňového súdu, ako aj rozhodnutia odvolacieho súdu sú založené na zásadách logického uvažovania, a netrpia žiadnymi takými vadami, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ktoréhokoľvek z dovolacích dôvodov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že nevyhovením návrhu obhajoby na opakované vypočutie poškodenej nedošlo k porušeniu práva na obhajobu. Poškodená bola vypočúvaná v prípravnom konaní po vznesení obvinenia, pričom o možnosti zúčastniť sa tohto výsluchu bol obvinený riadne a včas upovedomený. Skutočnosť, že sa rozhodol nevyužiť svoje právo a výsluchu sa nezúčastnil, neznamená porušenie zásady kontradiktórnosti. Výsluch maloletej poškodenej bol vykonaný za prítomnosti osôb, ktorých prítomnosť je v zmysle Trestného poriadku potrebná, pričom bol vedený v súlade so zákonom, a bol z neho vyhotovený obrazovo - zvukový záznam.

Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku sa obhajoba opiera o výpoveď svedkyne MUDr. U. Z., resp. jednej vety z jej výpovede („panenská blana poškodenej bola neporušená“). Na základe tejto jednej vety právny zástupca usudzuje, že vzhľadom na neporušenie panenskej blany maloletej poškodenej nemohlo dôjsť k vykonaniu súlože, a teda k dokonaniu trestného činu znásilnenia. Mohlo dôjsť maximálne k jeho pokusu, čo by vylučovalo možnosť aplikácie § 47 ods. 2 Trestného zákona. V tomto smere prokurátor uviedol, že výpoveď tejto svedkyne je potrebné vyhodnotiť ako celok, nielen ako jednu vetu vytrhnutú z kontextu. Svedkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že k súloži môže dôjsť aj bez poškodenia panenskej blany, pričom záleží od typu súlože. Ak dôjde čo len k čiastočnému vsunutiu pohlavného údu do pohlavného ústrojenstva ženy, považuje sa takéto konanie za dokonanú súlož. Vzhľadom na svedeckú výpoveď svedkyne za súčasného aplikovania konštantnej judikatúry je právna úvaha o tom, že došlo nanajvýš k pokusu znásilnenia nesprávna, a v danom prípade sa jednoznačne jedná o štádium dokonaného trestného činu, ktoré umožňuje aplikovať § 47 ods. 2 Trestného zákona pri ukladaní trestu.

Prokurátor k ďalším argumentom obvineného ohľadne dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku uviedol, že z ustanovenia § 94 ods. 2 Trestného zákona vyplýva, že pokiaľ ustanovenia o stíhaní mladistvých neobsahujú osobitné ustanovenia, použijú sa v prípade mladistvého ostatné ustanovenia Trestného zákona. Osobitné ustanovenia o stíhaní mladistvých v súvislosti so

zahladením trestu odňatia slobody v § 121 Trestného zákona neupravujú osobitnú dobu, ktorá musí po výkone trestu odňatia slobody uplynúť, aby mohol súd zahladať odsúdenie. V § 121 ods. 2 Trestného zákona je uvedené, že o zahladení trestu odňatia slobody rozhoduje súd po výkone tohto trestu. Nakoľko neexistuje odlišná právna úprava pre mladistvých s poukazom na zásadu zakotvenú v § 94 ods. 2 Trestného zákona je potrebné aplikovať lehoty upravené v § 92 ods. 1 Trestného zákona týkajúce sa zahladenia odsúdenia. Obvinený bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dva roky a šesť mesiacov. Z ustanovenia § 92 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vyplýva, že v prípade odsúdenia na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok, je zo zákona potrebná doba vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu na zahladenie odsúdenia aspoň päť rokov. Už po preskúmaní odpisu registra trestov obvineného je zjavné, že medzi vykonaním trestu uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 25. mája 2007, sp. zn. 6T/143/2006 až doposiaľ, obvinený nedokázal viesť riadny život nepretržite po dobu piatich rokov a pomedzi výkony ďalších trestov odňatia slobody strávil na slobode vedením riadneho života len nepatrné časové úseky, ktoré sa ani nepriblížili požadovanej dobe.

Prokurátor navrhol z vyššie uvedených dôvodov, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zjavné, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený V. Y. namietal zásadné porušenie práva na obhajobu tým, že jediným priamym dôkazom svedčiacim proti nemu bola výpoveď poškodenej. Napriek tomu, že to opakovane navrhoval, jej výsluch na hlavnom pojednávaní bol zamietnutý a bol prehratý obrazovo-zvukový záznam z jej výsluchu. Nebolo mu tak umožnené viesť kontradiktórny výsluch.

K tomuto najvyšší súd uvádza, že osobitný postup výsluchu svedka upravuje Trestný poriadok v § 135 pre prípad, ak je ako svedok vypočúvaná osoba mladšia ako 18 rokov a ak je zároveň alternatívne splnená jedna z nasledujúcich podmienok:

- a) takáto osoba svedka je vypočúvaná o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej vek, vzťah k osobe, ktorú obeť označila za páchatel'a, k osobe, ktorá je podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo k osobe, proti ktorej sa vedie trestné konanie, alebo závislosť od osoby, ktorú obeť označila za páchatel'a, osoby, ktorá je podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, povahu a okolnosti spáchania trestného činu mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj alebo vystaviť ju riziku druhotnej viktimizácie alebo
- b) ak ide o trestný čin proti ľudskej dôstojnosti (sexuálne delikty).

Podľa § 135 ods. 1 Trestného poriadku výsluch svedka, ktorý je dieťaťom, o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jeho osobné vlastnosti, vzťah k obvinenému alebo k podozrivému, závislosť od obvineného alebo podozrivého alebo povahu a okolnosti spáchania trestného činu mohlo nepriaznivo ovplyvniť duševnú integritu alebo vystaviť ho riziku druhotnej viktimizácie, sa vykoná s využitím videokonferenčného zariadenia. Výsluch treba vykonať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa v ďalšom konaní už nemusel opakovať. Klásť otázky takémuto svedkovi možno len prostredníctvom orgánu činného v trestnom konaní. V prípravnom konaní možno výsluch opakovať len so súhlasom prokurátora. Opakovaný výsluch v prípravnom konaní vedie spravidla tá istá osoba. V konaní pred súdom možno na podklade rozhodnutia predsedu senátu vykonať dôkaz prečítaním zápisnice i bez splnenia podmienok uvedených v § 263 alebo postupom podľa § 270 ods. 2.

Podľa § 135 ods. 2 Trestného poriadku k výsluchu podľa odseku 1 sa priberie psychológ, ktorý so zreteľom na predmet výsluchu a stupeň duševného vývoja svedka prispeje k správne vedeniu výsluchu a ak nie je na výsluchu prítomný opatrovník podľa § 48 ods. 2, aj zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ak to môže prispieť k správne vykonaniu výsluchu, prizve sa k výsluchu aj zákonný zástupca alebo pedagóg. Spôsob vedenia výsluchu prekonzultuje orgán činný v trestnom konaní s psychológom pred vypočutím a ak je to potrebné, aj s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zákonným zástupcom alebo pedagógom. Ak výsluch alebo pokračovanie v ňom môže mať nepriaznivý vplyv na psychický stav dieťaťa, môže psychológ

navrhnuť odloženie vykonania výsluchu alebo jeho prerušenie počas jeho výkonu. Osoba, ktorá bola pribraná k výsluchu, sa podľa potreby vypočúje na správnosť a úplnosť zápisnice alebo na spôsob, akým bol výsluch vykonaný, ako aj na spôsob, akým vypočúvaná osoba vypovedala.

Podľa § 135 ods. 3 Trestného poriadku na výsluch svedka o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jeho osobné vlastnosti, vzťah k obvinenému alebo k podozrivému, závislosť od obvineného alebo podozrivého alebo povahu a okolnosti spáchania trestného činu mohlo nepriaznivo ovplyvniť duševnú integritu alebo vystaviť ho riziku druhotnej viktimizácie, sa použije postup podľa odsekov 1 a 2, ak ide o svedka, ktorý je obzvlášť zraniteľnou obeťou a jeho rodinného príslušníka podľa osobitného predpisu, a o svedka, ktorého vek nie je známy a u ktorého existuje dôvod domnievať sa, že je osobou mladšou ako 18 rokov, až kým sa nepreukáže opak.

Podľa § 135 ods. 4 Trestného poriadku v prípravnom konaní vedenom pre trestný čin proti ľudskej dôstojnosti, trestný čin obchodovania s ľuďmi, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestný čin výroby detskej pornografie výsluch svedka, ktorý je obzvlášť zraniteľnou obeťou podľa osobitného zákona, vedie osoba rovnakého pohlavia ako je vypočúvaná osoba; to neplatí, ak tomu bránia závažné dôvody, ktoré orgán činný v trestnom konaní uvedie v zápisnici.

Osobitosť postupu pri výsluchu v takomto prípade spočíva predovšetkým v tom, že výsluch treba vykonávať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať. K tejto osobitosti pristupujú ešte iné osobitné opatrenia, ktoré musia byť v prípade výsluchu svedkov mladších ako 18 rokov dodržané, pričom tieto sú konkretizované v odsekoch 1 až 4. Osobitosti výsluchu svedka uvedené v odsekoch 1 až 5 sa vzťahujú výslovne len na osoby svedkov, ktoré sú v čase vykonávania výsluchu mladšie ako 18 rokov, teda do dňa 18. narodením vrátane tohto dňa. Ak takáto osoba dovŕšila v priebehu trestného konania 18. rok veku, tak sa osobitosti výsluchu svedka uvedené v odsekoch 1 až 4 už neuplatňujú. V takýchto prípadoch sa naďalej postupuje pri výsluchu svedka podľa všeobecných ustanovení o výsluchu svedka. To sa týka aj možnosti prečítať zápisnicu o výsluchu svedka z prípravného konania na hlavnom pojednávaní v súlade s § 263 Trestného poriadku (pre túto situáciu možno primerane uplatniť aj rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 31/1968, 94/2002). Ak nie sú pri výsluchu svedkov mladších ako 18 rokov dodržané ustanovenia odsekov 1 až 4, nie je možné výsledky takýchto výsluchov konvalidovať tým, že tieto osoby medzitým dovŕšili 18. rok veku.

Povinnosť uplatňovať osobitosti postupu pri výsluchu svedka mladšieho ako 18 rokov podľa odsekov 1 až 4 sa vzťahuje na orgány činné v trestnom konaní a na súdy vo všetkých častiach a štádiách trestného konania.

Nutnosť znova vypočúť svedka v neskoršom štádiu, najmä v konaní pred súdom, treba na jednej strane posúdiť s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu vrátane celkovej dôkaznej situácie a na druhej strane aj z hľadiska práva obžalovaného na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru, ktorý každému obvinenému z trestného činu zaručuje „vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe,, (ZSP 13/2006).

K tomuto súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že: „Hoci obžalovaný prostredníctvom obhajcu navrhoval, aby bol pred súdom vykonaný osobný výsluch maloletej poškodenej C. M., súd takýto návrh na postup (vykonanie dokazovania) odmietol, nakoľko v danom prípade sa jedná o závažnú trestnú činnosť proti ľudskej dôstojnosti, poškodenou je osoba maloletá (poškodená mala v čase skutku, v čase výsluchu v prípravnom konaní a taktiež v čase konania pred súdom menej ako 18 rokov), ktorá bola v prípravnom konaní riadne vypočutá za prítomnosti prokurátora, psychológa a tiež zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, jej výsluch bol vykonaný tak ako to predpokladá ustanovenie § 135 odsek 1 Trestného poriadku, teda obzvlášť ohľaduplne (s prihliadnutím na jej aktuálny duševný stav a mravný vývoj), po obsahovej stránke správne, o jej výsluchu bol obžalovaný upovedomený, jej výsluch bol riadne zaznamenaný, pričom v zmysle § 135 odsek 2 Trestného poriadku možno k ďalšiemu

výsluchu takejto osoby pristúpiť iba výnimočne, v nevyhnutných prípadoch (súd dôvod pre nevyhnutnosť opakovania výsluchu maloletej poškodenej nezistil). S poukazom na uvedené, v záujme ochrany maloletej pred druhotnou viktimizáciou, súd odmietol návrh obhajoby na osobný (ďalší) výsluch poškodenej a s obsahom výsluchu poškodenej sa oboznámil prehratím obrazovo-zvukového záznamu.“

Uvedené konštatovanie súdu prvého stupňa považuje najvyšší súd za správne. Postup súdu prvého stupňa spočívajúci v prehratí obrazovo- zvukového záznamu z výsluchu maloletej poškodenej vykonaného kontradiktórnym spôsobom v prípravnom konaní (obvinený bol o ňom upovedomený na č. l. 60) bol plne v súlade so zákonom, pričom nebolo porušené právo obvineného na obhajobu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto naplnený nebol.

K obvineným uvádzanému naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že tento dovolací dôvod môžu naplňať iba dve alternatívy a to uloženie trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie môže súd uložiť iba za trestný čin, za ktorý to tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a len za podmienok, že

a) uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a

b) nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov.

Podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonany trestný čin znásilnenia podľa § 199 (a iné trestné činy v tomto ustanovení taxatívne uvedené vrátane trestného činu lúpeže podľa § 188 a trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 2, ods. 3 alebo ods.4), ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a písm. b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

Obvinenému bol pre zločin znásilnenia uložený trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona zistiť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 a § 47 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 Trestného zákona. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne objasnil postup, ktorým sa riadil pri ukladaní trestu podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona, keď aplikoval kritériá ustanovenia § 34 Trestného zákona a prihliadol na spôsob spáchania činu a okolnosti posudzovaného prípadu. Pri hodnotení týchto kritérií súd prvého stupňa vychádzal z konkrétneho konania obvineného, charakteru a povahy trestného činu a jeho následku. Obvinený už v minulosti spáchal závažné zločiny, a ani doposiaľ mu uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody nevedli k jeho náprave. Pri hodnotení možnej resocializácie obvineného súd prvého stupňa zohľadnil aj závery znaleckého posudku znalca z odboru psychológia.

K tomuto veľmi podrobne a správne súd prvého stupňa uviedol, že: „ Z vykonaného dokazovania vyplývalo, že obžalovaný bol v minulosti opakovane súdne trestaný. Z odpisu registra trestov, ako aj z pripojených spisov Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/82/2011 a Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/143/2006 vyplývalo, že obžalovaný bol odsúdený za dokonané trestné činy uvedené v § 47 odsek 2 Trestného zákona. V trestnej veci vedenej pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 6T/143/2006 bol obžalovaný právoplatne odsúdený pre spáchanie okrem iného aj pokračujúceho zločinu lúpeže podľa § 20 k § 188 odsek 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve (v bode 3/ a 4), zločinu lúpeže podľa § 188 odsek 1 Trestného zákona (v bode 5), zločinu lúpeže podľa § 188 odsek 1 Trestného zákona (v bode 7) a v trestnej veci vedenej pred Okresným súdom Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 1T/82/2011 bol obžalovaný právoplatne odsúdený pre spáchanie okrem iného aj zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a) Trestného zákona. V oboch trestných veciach boli obžalovanému uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody,

ktoré obžalovaný v celom rozsahu aj vykonal. Vzhľadom k tomu, že v tomto konaní súd uznal obžalovaného za vinného zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona, t.j. trestného činu uvedeného v § 47 odsek 2 Trestného zákona, je súd povinný ukladať obžalovanému trest podľa § 47 odsek 2 Trestného zákona.

V prvom rade súd vychádzajúc z ustanovenia § 47 odsek 2 Trestného zákona skúmal naplnenie zákonných podmienok podľa § 47 odsek 1 písmeno a) a písmeno b) Trestného zákona, teda, či uloženie trestu odňatia slobody na doživotie si vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a či nie je nádej, že by obžalovaného bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov, pričom dospel k záveru, že tieto neboli splnené, nakoľko podľa názoru súdu nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vylúčené, že by obžalovaného nebolo možné napraviť aj trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov. Vo veci bol vypočutý znalec z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, Mgr. I. H., ktorý na hlavnom pojednávaní uviedol, že pri hodnotení prognózy resocializácie u obžalovaného prevládali výrazne limitované schopnosti obžalovaného k prevýchove vzhľadom na závažnosť najmä osobnostných, spoločenských a kriminálnych faktorov. Hoci znalec uviedol, že v prípade obžalovaného výrazne prevažovali tie charakteristiky, ktoré boli proti efektívnej resocializácii, pričom prognóza jeho resocializácie a prevýchovy je podľa názoru znalca úplne minimálna, na druhej strane znalec uviedol, že nevie predpovedať, čo bude v budúcnosti, o 25 rokov a možnosť resocializácie obžalovaného trestom kratšieho trvania úplne nevylúčil, resp. sa vyjadril tak, že to nie je 100 % nemožné. S poukazom na to, že trest odňatia slobody na doživotie má len výnimočný charakter, vychádzajúc z vyjadrení znalca súd ustálil, že nádej na nápravu obžalovaného trestom odňatia slobody do dvadsaťpäť rokov vylúčená nie je (i napriek tomu, že znalec uviedol, že je menej pravdepodobná), v kontexte s čím ani účinná ochrana spoločnosti nevyžaduje uloženie takého trestu a preto nemožno konštatovať splnenie zákonných podmienok na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie v zmysle § 47 Trestného zákona. S poukazom na uvedené je podľa názoru súdu v danom prípade nutné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody na dobu 25 rokov tak, ako to určuje uvedené zákonné ustanovenie, keď zároveň súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa (osobné pomery obžalovaného, trestný čin spáchaný v dôsledku núdze, atď.), pre ktoré by bolo možné obžalovanému uložiť aj trest kratší ako dvadsaťpäť rokov, nie však menej ako 20 rokov.

Postupom podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona súd zistil u obžalovaného jednu priťažujúcu okolnosť, a to okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona (obžalovaný bol v minulosti súdne trestaný aj v ďalších trestných veciach ako vyššie uvedených, na ktoré odsúdenia možno prihliadať), poľahčujúcu okolnosť u obžalovaného nezistil. V dôsledku uvedeného možno konštatovať prevahu priťažujúcich okolností.“

K argumentom obvineného, že súd pri výmere trestu prihliadal na odsúdenie, ktoré mal mať zahladené, nakoľko sa ho dopustil ako mladistvý (§ 121 Trestného zákona), najvyšší súd uvádza nasledovné.

Podľa § 92 ods. 1 Trestného zákona súd môže zahliadiť odsúdenie, ak odsúdený viedol po výkone alebo odpustení trestu, alebo po premŕčaní jeho výkonu riadny život nepretržite po dobu najmenej

- a) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov,
- b) päť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok,
- c) tri roky, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok.

Podľa § 94 ods. 1 Trestného zákona osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, sa považuje za mladistvú.

Podľa § 94 ods. 2 Trestného zákona ak táto hlava neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na mladistvého ostatné ustanovenia tohto zákona.

Podľa § 121 ods. 1 Trestného zákona na mladistvého, ktorému bol uložený alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmiernený alebo odpustený trest odňatia slobody v dĺžke neprevyšujúcej jeden rok, sa hľadá, ako keby nebol odsúdený, dňom výkonu tohto trestu alebo dňom, keď bolo právoplatne od takého trestu alebo jeho zvyšku upustené.

Podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona o tom, či sa odsúdenie mladistvého na trest odňatia slobody, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1, zahladzuje, rozhodne súd, prihliadajúc na správanie mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak bol trest podľa rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky zmiernený, súd takto postupuje po tom, keď bol mladistvý po výkone zmierneného trestu prepustený na slobodu.

V odseku 2 je riešené zahľadanie odsúdenia mladistvého páchatel'a v prípade, že súdom uložený trest odňatia slobody je dlhší ako 1 rok, resp. v prípade, kedy dĺžka trestu odňatia slobody bude aj po zmiernení tohto trestu na základe nariadenia prezidenta Slovenskej republiky prevyšovať 1 rok. V takýchto prípadoch sa neuplatňuje pravidlo automatického zahľadania trestu odňatia slobody identifikované v prvom odseku, pričom o zahladení odsúdenia už musí rozhodnúť súd. Súd môže v tomto prípade rozhodnúť o zahladení odsúdenia aj bez návrhu alebo žiadosti oprávnenej osoby (§ 469 Trestného poriadku).

Aktuálna judikatúra, vyplňujúca legislatívnu medzeru časového hľadiska rozhodovania súdu o zahladení odsúdenia mladistvého na trest odňatia slobody zastáva názor, že súd musí rozhodnúť o zahladení ihneď po prepustení mladistvého z výkonu trestu (komentovaný odsek neuvádza, v akom časovom horizonte po výkone trestu má súd rozhodovať); ak takto príslušný súd neurobil, vyrieši otázku zahľadania ako predbežnú otázku podľa § 7 Trestného poriadku súd rozhodujúci v ďalšej trestnej veci tohto páchatel'a, pokiaľ okolnosť, či sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený, má vplyv na právne posúdenie nového skutku, uloženého trestu alebo ochranného opatrenia (R 42/1981).

Z vyššie citovaného ustanovenia § 94 ods. 2 Trestného zákona (ako to správne uviedol vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného prokurátor) vyplýva, že pokiaľ osobitné ustanovenia o stíhaní mladistvých v Trestnom zákone neobsahujú osobitné ustanovenia, použijú sa v prípade mladistvého ostatné ustanovenia Trestného zákona. Osobitné ustanovenia o stíhaní mladistvých v súvislosti so zahladením trestu odňatia slobody v § 121 Trestného zákona neupravujú osobitne dobu, ktorá musí po výkone trestu odňatia slobody uplynúť, aby súd mohol zahladiť odsúdenie. V § 121 ods. 2 Trestného zákona sa uvádza len to, že o zahladení trestu odňatia slobody rozhoduje súd po výkone tohto trestu. Ide o čiastočnú úpravu, ktorú treba vykladať za použitia § 94 ods.2 Trestného zákona v spojení s § 92 a § 93 Trestného zákona.

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 25. mája 2007, sp. zn. 6T/143/2006, bol V. Y.Á. odsúdený okrem iného za zločin lúpeže podľa § 188 ods.1 Trestného zákona a ďalšie trestné činy na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov. Tento trest vykonal 8. apríla 2012. Následne vykonával ďalšie tresty odňatia slobody a to:

- od 8. apríla 2012 do 29. septembra 2017 (Okresný súd Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/82/2011)
- od 29. septembra 2017 do 28. mája 2018 (Okresný súd Trnava sp. zn. 7T/62/2015)
- od 17. februára 2020 do 17. októbra 2021 (Okresný súd Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/54/2019).

Z ustanovenia § 92 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vyplýva, že v prípade odsúdenia na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok je zo zákona doba vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu potrebná na zahľadanie odsúdenia aspoň 5 rokov. Z odpisu registra trestov odsúdeného V. Y. vyplýva, že medzi vykonaním trestu uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/143/2006 až doposiaľ odsúdený V. Y. nedokázal viesť riadny život nepretržite po dobu piatich rokov. K zahladeniu odsúdenia vo veci Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/143/2006 preto nemohlo dôjsť.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že obvinenému bol uložený trest, ktorý zákon pripúšťa a to v rámci zákonnej trestnej sadzby. Preto nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom

použití iného hmotnoprávného ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenaplnia (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke pod č. 57/2007-II).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke pod č. 47/2014).

Obvinený v podanom dovolaní tiež namietal, že v konaní nebolo preukázané, že by medzi ním a poškodenou došlo k súložu. Z výpovede svedkyne MUDr. U. Z. vyplynulo, že poškodená nemala poškodenú panenskú blanu, a neboli u nej prítomné žiadne znaky toho, že by medzi ním a poškodenou došlo k súložu. Podľa obvineného teda nedošlo k spáchaniu zločinu znásilnenia, v čom videl porušenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K obvineným namietaným argumentom však najvyšší súd uvádza, že sa vzťahujú k posudzovaniu skutkového stavu veci, ide o tzv. námietky skutkové, t. j. námietky týkajúce sa preskúmavania správnosti a úplnosti zisteného skutku, ktoré však dovolací súd s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v rámci dovolania podaného obvineným nemôže skúmať ani meniť. Skutkovými námietkami by sa dovolací súd mohol zaoberať len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže v podanom dovolaní uplatniť iba minister spravodlivosti. Prieskum skutkového stavu, resp. skutkové námietky v rámci dovolania podaného obvineným tak nepatria medzi dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ale sú vyhradené len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže uplatniť iba minister spravodlivosti.

Vo všeobecnosti možno k trestnému činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (kladenému obvinenému za vinu) uviesť, že toto ustanovenie chráni dôstojnosť ženy, a jej právo slobodne sa rozhodovať o svojom pohlavnom živote. Predmetom útoku je žena (v tomto konkrétnom prípade dieťa) - bez ohľadu na jej vek, duševnú a fyzickú vyspelosť, jej povosť, spôsob života a pod... Násilím sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie použitie fyzickej sily zo strany páchatel'a za účelom prekonania alebo zamedzenia vážne mieneného odporu ženy, a dosiahnutie súložu proti jej vôli. Intenzita násilia pritom nerozhoduje. Súložou sa rozumie spojenie pohlavných orgánov muža a ženy tak, aby došlo aspoň k čiastočnému zasunutiu pohlavného orgánu muža do pošvy ženy. Tým je trestný čin dokonaný. Nevyžaduje sa, aby sa páchatel' pohlavne uspokojil.

Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že obvinený poškodenú v postavení chránenej osoby (dieťaťa) fyzicky premohol a vykonal na nej súlož. Najskôr prišiel do bytu, kde žila poškodená so svojimi rodičmi a súrodencami. Zistiac, že je sama v byte túto začal ohmatávať. Hoci protestovala nielen slovne, ale bránila sa aj fyzicky, v uvedenom pokračoval, a bez jej súhlasu prekonajúc ňou kladený odpor ju vyzliekol. Následne došlo k čiastočnému zasunutiu pohlavného orgánu do pošvy poškodenej a to minimálne dvakrát, pričom u obvineného došlo k pohlavnému uspokojeniu. Takéhoto zločinu sa dopustil napriek tomu, že už bol dvakrát za zločin v minulosti odsúdený.

Nad rámec vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že použitie násilia obvineného voči poškodenej bolo preukázané nielen jej výpoveďou, podpornými svedeckými výpoveďami svedkov, ktorí jej výpoveď verifikovali, a ktorým sa mala s tým čo sa jej stalo bezprostredne po skutku zdôveriť, ale aj lekárskou správou ošetrojúcej lekárky, ku ktorej sa s otcom dostavila po skutku. K uvedeným dôkazom zároveň

pristupuje (a svedčí o tom, že skutok sa stal) aj ďalší v konaní dôležitý dôkaz, ako to správne uviedol súd prvého stupňa: „a to vo veci zabezpečený znalecký posudok vypracovaný Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru Košice ČES: PPZ-KEU-KE-EXP-2022/2612 v spojení so zápisnicou o obhliadke miesta činu (v ktorej zápisnici je zaznamenané, že v byte, v ktorom sa skutok stal boli zaistené vecné stopy, okrem iného aj stopa č. 4 - dievčenské nohavičky a stopa č. 6 - deka), ktorým bolo v konaní preukázané, že na zaistených vecných stopách (dievčenských nohavičkách - stopa č. 4, deka - stopa č. 6) bola preukázaná prítomnosť spermy, pričom DNA profil spermatickej stopy je zhodný s DNA profilom vzorky obžalovaného. Na vecnej stope č. 4 - nohavičkách bola zistená prítomnosť spermy. DNA analýzou vzorky zaistenej z rozkroku nohavičiek, z miesta kde bola zistená prítomnosť spermy bola zistená prítomnosť zmiešaného biologického materiálu pochádzajúceho od dvoch osôb, z ktorých je jedna mužského pohlavia, pričom prítomnosť biologického materiálu od tretej osoby zistená nebola. DNA profil uvedenej stopy bol tvorený kombináciou majoritného DNA profilu osoby mužského pohlavia a minoritného DNA profilu osoby ženského pohlavia. Majoritný DNA profil tejto stopy je zhodný s DNA profilom vzorky obžalovaného. Z uvedeného vyplýva, že pôvodcom majoritnej časti biologického materiálu v tejto stope bol obžalovaný. Poškodená spadá svojim DNA profilom do minoritného DNA profilu tejto zmiešanej stopy. DNA analýzou dvoch vzoriek odobratých z dvoch miest na prednom diele nohavičiek, z miesta kde bola zistená prítomnosť spermy, bola pri oboch vzorkách zistená prítomnosť zmiešaného biologického materiálu pochádzajúceho od dvoch osôb, z ktorých je jedna mužského pohlavia, pričom prítomnosť biologického materiálu od tretej osoby zistená nebola. DNA profil uvedených dvoch stop bol tvorený kombináciou DNA profilov porovnávacích vzoriek obžalovaného a poškodenej.“

Súd prvého stupňa k tomuto tiež uviedol, že: „Z výsluchu maloletej poškodenej C. (ktorá bola v prípravnom konaní po vznesení obvinenia dňa 26.10.2022 riadne vypočutá tak, ako to ukladá ustanovenie § 135 odsek 1 Trestného poriadku, za prítomnosti psychológa a tiež za prítomnosti zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, o výsluchu bol riadne upovedomený aj obžalovaný) s obsahom ktorého sa súd oboznámil prehratím obrazovo-zvukového záznamu z výsluchu poškodenej vyplynulo, že poškodená bola v deň skutku vo večerných hodinách sama doma a spala. Obžalovaný, ktorý bol pod vplyvom alkoholických nápojov prišiel ku poškodenej, začal poškodenú ohmatávať po tele, vrátane pohlavných orgánov, obžalovaný jej chytil ruky aj ústa (aby nemohla kričať), vyzliekol poškodenú nohavice i nohavičky, vyzliekol seba a následne do jej pošvy vnikol svojim pohlavným údom (s uvedením „dal to do nej“), a to dvakrát. Maloletá uviedla, že sa bránila, obžalovanému vyjadrila svoj nesúhlas, keď mu uviedla aj to, že či mu nie je hanba, zároveň sa snažila brániť rukami, nohami, mykala sa, snažila sa ho kopnúť, ale nepodarilo sa jej to, vravela mu, aby ju pustil, ale obžalovaný nereagoval. Skutočnosti, ktoré vyplynuli z výpovede maloletej poškodenej v podstate potvrdil aj jej otec C. M. (vystupujúci v konaní ako zákonný zástupca poškodenej), ktorý uviedol, že maloletá mu povedala, že obžalovaný si k nej ľahol, vyzliekol ju, držal jej ruky a ústa, ohmatával ju a „dal jej to tam dole“, resp. „urobil to na nej“. Svedok uviedol, že si na maloletej poškodenej všimol jej nezvyčajné správanie, následne mu maloletá povedala čo sa stalo a on to išiel oznámiť na políciu. Hoci svedok nebol priamym svedkom uvedeného skutku (v čase skutku bol hrať ako muzikant, informácie, ktoré vie, získal od maloletej poškodenej), vo svojej výpovedi ako priamy svedok uviedol a potvrdil ako vnímal a vníma správanie poškodenej pred skutkom a po skutku. Svedok ako otec poškodenej uviedol, že maloletá pred skutkom nemala z mužov strach, aktuálne strach má, žiaden muž sa k nej nemôže priblížiť, dokonca ani on ako otec už nemôže byť pri nej tak blízko ako predtým. Poškodená po skutku plakala a bola utiahnutá. Z dôvodu traumy, ktorú maloletá poškodená po skutku má, maloletá poškodená začala navštevovať psychologickú ambulanciu, pričom psychologička jej odporučila návštevu detského psychiatra.

Uvedené skutočnosti týkajúce sa správania maloletej poškodenej (ktoré svedčia o tom, že skutok sa stal a na psychickom stave maloletej skutok zanechal negatívne následky) súd hodnotil aj v kontexte s predloženými lekáorskými správami od PhDr. C. (psychologičky) a MUDr. Y. (psychiatra), ktoré odborné ambulancie poškodená po skutku navštevuje. Zo správy PhDr. C. vyplynulo, že poškodená trpí depresívnou poruchou správania a akútnou stresovou poruchou po sexuálnom zneužití. Zo správ vyplýva, že u poškodenej v popredí pretrváva pocit smútku, viny, že sa jej nič nedarí, všetko robí zle, má obavy že sa jej niečo zlé stane, nenávidí sa, má pocity viny, často jej je do plaču, izoluje sa, prežíva

pocity osamelosti, má nižšiu chuť do jedla, nižšie sebavedomie, zlý spánok bojí sa v noci spať, strháva sa zo spánku, potom plače. Zo záveru lekárskej správy od MUDr. Y. vyplýva, že poškodená trpí posttraumatickou stresovou poruchou v kontexte so sexuálnym zneužitím s poruchami spánku a snami týkajúcimi sa sexuálneho zneužitia. Práve uvedené lekárske správy a výsluch zákonného zástupcu poškodenej - C. M. (o správaní maloletej poškodenej) svedčia o tom, že skutok sa stal, keď tento zanechal na duševnom stave maloletej negatívne následky, pričom maloletá musela navštíviť nielen psychologickú, ale aj psychiatrickú ambulanciu.“

Vzhľadom k tomu našli výsledky vykonaného dokazovania správny odraz v skutkovej vete, a so závermi konajúcich súdov, ktoré považovali právnu kvalifikáciu konania obvineného ako zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona za správnu, a plne zodpovedajúcu vykonanému dokazovaniu sa vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom stotožnil aj najvyšší súd.

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného V. Y. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.